

USNESENÍ

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy JUDr. Jaroslava Vlašína a soudců Mgr. Radovana Havelce a JUDr. Pavla Molka v právní věci žalobce: **O. C.**, zastoupeného JUDr. Lubomírem Müllerem, advokátem se sídlem Praha 5, Symfonická 1496/9, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, se sídlem Praha 7, Nad Štolou 936/3, o přezkoumání rozhodnutí ministra vnitra ze dne 14. 7. 2015, č. j. MV-167846-8/VS-2014, v řízení o kasační stížnosti žalovaného proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 23. 11. 2015, č. j. 8 Ad 16/2015 – 23, o návrhu žalovaného na přiznání odkladného účinku kasační stížnosti,

t a k t o :

Návrh na přiznání odkladného účinku kasační stížnosti **se z a m í t á .**

O d ů v o d n ě n í :

Městský soud v Praze zrušil v záhlaví uvedeným rozsudkem rozhodnutí žalovaného ze dne 14. 7. 2015, č. j. MV-167846-8/VS-2014, neboť dospěl k závěru, že žalovaný nesprávně posoudil splnění podmínky pro přiznání jednorázového příspěvku podle nařízení vlády č. 135/2009 Sb. Vycházel přitom v podstatě z toho názoru, že i u příslušníků vojenských táborů nucených prací, resp. PTP, kteří do nich byli zařazeni z důvodu politické perzekuce a byli zde nuceni vykonávat práci, k níž byly tyto útvary přiděleny, byly naplněny znaky nezákonného zbavení osobní svobody.

Žalovaný (dále též „stěžovatel“) proti tomuto rozsudku podal kasační stížnost, v níž navrhl, aby byl napadený rozsudek Městského soudu v Praze zrušen a věc vrácena tomuto soudu k dalšímu řízení. Zároveň požádal o přiznání odkladného účinku kasační stížnosti. Stěžovatel tento návrh odůvodnil pouze s odkazem na příslušná ustanovení §§ 73 a 107 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, s tím, že by právní následky rozhodnutí pro něj znamenaly nepoměrně větší újmu, než jaká může přiznáním odkladného účinku vzniknout jiným osobám.

Žalobce k tomuto návrhu uvedl, že podle jeho názoru není k přiznání odkladného účinku žádný důvod. Poukázal dále na rozhodnutí Nejvyššího správního soudu v obdobných věcech.

Kasační stížnost nemá podle § 107 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“) odkladný účinek, avšak Nejvyšší správní soud jej může na návrh stěžovatele přiznat; přitom užije přiměřeně ustanovení § 73 odst. 2 až 5 s. ř. s. Podle § 73 odst. 2 s. ř. s. lze přiznat odkladný účinek, jestliže by výkon nebo jiné právní následky rozhodnutí znamenaly pro žalobce nepoměrně větší újmu, než jaká přiznáním odkladného účinku může vzniknout jiným osobám, a jestliže to nebude v rozporu s důležitým veřejným zájmem.

Nejvyšší správní soud již dříve vyložil, že soudy ve správním soudnictví poskytují primárně ochranu subjektivním veřejným právům a rovněž institut odkladného účinku je koncipován především jako dočasná procesní ochrana žalobce – účastníka správního řízení – před okamžitým výkonem pro něj nepříznivého správního rozhodnutí, jsou-li pro to splněny zákonem předepsané podmínky. Situace, kdy bude možno dovozovat vznik újmy na straně žalovaného správního orgánu v důsledku rozhodnutí krajského soudu, tak jsou nepochybně představitelné v poněkud omezenější míře, než jak tomu bude na straně žalobce. Postavením žalovaného správního orgánu, jemuž soudní řád správní přiznal legitimaci podat kasační stížnost, se vyjadřuje zájem na efektivitě působení objektivního práva a jednotě a zákonnosti rozhodování krajských soudů ve správním soudnictví. Z tohoto hlediska je nutné nahlížet i na návrh na přiznání odkladného účinku kasační stížnosti správního orgánu.

Kasační stížnost je mimořádným opravným prostředkem, neboť směřuje proti pravomocnému rozhodnutí krajského soudu. Přiznání odkladného účinku vůči pravomocnému rozhodnutí je třeba připustit pouze tehdy, jestliže nezbytnost odkladného účinku převáží nad požadavkem právní jistoty a stability právních vztahů opírajících se o pravomocná rozhodnutí orgánů veřejné moci. Přiznáním odkladného účinku se prolamují právní účinky pravomocného rozhodnutí krajského soudu, na které je třeba hledět jako na zákonné a věcně správné, dokud není jako celek zákonným postupem zrušeno; tímto zákonným postupem ovšem není přiznání odkladného účinku, ale až případný meritorní výrok o kasační stížnosti. Pokud by správní orgány neměly být vázány pravomocným rozhodnutím krajských soudů, kterými se ruší jejich správní akty, musel by zákonodárce zcela změnit koncepci správního soudnictví. Přiznání odkladného účinku proto musí být vyhrazeno pro ojedinělé případy, které zákonodárce popsal slovy o „*nepoměrně větší újmě*“.

Podle usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 1. 7. 2015, č. j. 10 Ads 99/2014 – 58, musí být pro přiznání odkladného účinku kasační stížnosti splněny tři materiální předpoklady: 1) výkon nebo jiné právní následky rozhodnutí musí pro stěžovatele znamenat újmu, 2) újma musí být pro stěžovatele nepoměrně větší, než jaká přiznáním odkladného účinku může vzniknout jiným osobám, 3) přiznání odkladného účinku nesmí být v rozporu s důležitým veřejným zájmem.

Újma, která má hrozit stěžovateli, nesmí být vzhledem k jeho poměrům bagatelní, ale musí být naopak významná tak, aby v konkrétním případě nebylo výjimečně uplatněno pravidlo, že kasační stížnost nemá odkladný účinek. Příkladmo bude újma významnou tehdy, nebude-li již možno v podstatných ohledech odstranit v mezidobí způsobené následky či dopady napadeného rozhodnutí, které bylo později shledáno

nezákonným a zrušeno. Významnou újmou taktéž bude, půjde-li sice při uplatnění rozhodnutí o následky vratné či napravitelné, avšak takového rázu, že způsobí žadateli vážné obtíže či významné poruchy v jeho fungování, činnosti apod. (viz usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 21. 5. 2014, č. j. 6 Afs 73/2014 - 56).

Zatímco žalobce bude zpravidla spojovat újmu se svými subjektivními právy, která může právní účinky rozhodnutí krajského soudu skutečně závažně ohrozit, žalovaný správní orgán žádná subjektivní práva nemá. Tím spíše nemůže mít práva, jež by mohla být výkonem napadeného rozsudku či jeho jinými následky ohrožena. Jeho úkolem je v soudním řízení hájit zákonnost jím vydaného rozhodnutí. Samotná otázka zákonnosti rozhodnutí však není důvodem pro přiznání odkladného účinku. Při rozhodování o návrhu na přiznání odkladného účinku soud nijak nepředjímá, jaké bude meritorní rozhodnutí ve věci samé.

Přiznání odkladného účinku kasační stížnosti žalovaného tak bude na místě tehdy, kdy bude podloženo ochranou důležitého veřejného zájmu, jehož ohrožení bude v konkrétním případě představovat právě onu nepoměrně větší újmu, než která přiznáním odkladného účinku vznikne jiným osobám a jež nebude v rozporu s jiným veřejným zájmem. Žalovaný správní orgán musí stejně jako žalobce újmu tvrdit a osvědčit, tj. vysvětlit, v čem újma a její intenzita spočívá. Vylicení podstatných skutečností o nepoměrně větší újmě musí svědčit o tom, že negativní následek, jehož se v souvislosti s napadeným rozsudkem krajského soudu žalovaný obává, by pro něj byl zásadním zásahem, kterým by byl důležitý veřejný zájem skutečně ohrožen.

V nyní projednávané věci však sám žalovaný důvody, o něž svůj návrh opírá, Nejvyššímu správnímu soudu vůbec nepředestřel. Soudní řád správní poté soudu nijak neukládá zjišťovat tyto důvody *ex officio*. Nejvyšší správní soud proto nemohl posoudit, jaká vážná újma žalovanému (event. veřejnému zájmu) v důsledku napadeného rozsudku hrozí.

Nejvyšší správní soud pouze pro úplnost dodává, že pokud měla žádost o přiznání odkladného účinku zobrazit eventuálně nastalé procesní situace, kdy žalovaný správní orgán na základě pravomocného rozsudku krajského soudu znovu vydá ve správním řízení rozhodnutí, které posléze nabude právní moci a následně či mezitím Nejvyšší správní soud tento rozsudek krajského soudu zruší a věc mu vrátí k novému projednání, pak lze jistě souhlasit s tím, že tato situace není žádoucí. O žalobě je totiž třeba znovu rozhodnout v souladu se závazným právním názorem kasačního soudu, což mimo jiné znamená „obživnutí“ původně zrušeného rozhodnutí správního orgánu (srov. usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 24. 4. 2007, č. j. 2 Ans 3/2006 - 49). Ani tato obtížně řešitelná procesní situace však není sama o sobě bezprostředním ohrožením důležitého veřejného zájmu. Dodržení závazného právního názoru a v tomto důsledku pouhá hrozba existence dvou rozhodnutí ve stejné věci, včetně dvou protichůdných hmotněprávních rozhodnutí, nepředstavuje pro stěžovatele újmu dosahující intenzity požadované pro přiznání odkladného účinku (srov. již citované usnesení rozšířeného senátu ze dne 1. 7. 2015, č. j. 10 Ads 99/2014 - 58).

Na základě výše uvedeného Nejvyšší správní soud proto uzavřel, že zde není naplněna základní podmínka pro přiznání odkladného účinku podané kasační stížnosti, tedy vznik újmy na straně žalovaného spočívající v ohrožení důležitého veřejného zájmu. Nebylo již tedy třeba zkoumat podmínky další, s nimiž by tato musela být naplněna kumulativně. Nejvyšší správní soud proto návrh žalovaného na přiznání odkladného účinku podané kasační stížnosti zamítl.

Poučení: Proti tomuto usnesení **nejsou** opravné prostředky přípustné (§ 53 odst. 3 s. ř. s.).

V Brně dne 13. ledna 2016

JUDr. Jaroslav Vlašín v.
r.
předseda senátu